

רשימת דפוסי התניא — שכל מקום ומקום שבו מדפיסים את ספר התניא יכלל ברשימת הדפוסים, ויירשם באות בפ"ע וכו'.

ולאחרי כל זה — גדול אי"הסדר והכלכול בכל זה, הן בנוגע להודעה אודות מספר הטופסים שנדפסו בכל מקום ומקום, והן בנוגע לרשימת דפוסי התניא. — קבלתי בימים אלו שני ספרי תניא שנדפסו במקומות שונים, והחילוק שביניהם — בנוגע לרשימת דפוסי התניא — בחמישים אותיות!... ידוע הכלל ש"אין צועקין על העבר", אבל עכ"פ — בנוגע להודעה אודות מספר הטופסים שנדפסו בכל מקום ומקום, יכולים עדיין להודיע מהנעשה בזה גם בעבר, ובנוגע לרשימת דפוסי התניא — יש לקוות שמכאן ולהבא יהי הדבר בסדר מסודר.

ומה שצריכים גם עבודה שלמעלה ממדידה והגבלה — אין זה בסתירה לכך שלכל לראש* צריך להיות ענין של סדר, היינו, שכל פרטי הדברים צריכים להתנהל בסדר מסודר דוקא, ובוהו גופא נעשית העבודה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

וע"ד שמצינו בענין ד"פרוות חשב ירושלים" לעתיד לבוא — שאין הכוונה שלא תהי' חומה כלל, אלא שהחומה עצמה היא באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, מכיון ש"אני אהי' לה גוי חומת אש סביב".

לד. בהמשך להמדובר אודות הפצת המעיינות חוצה ע"י הדפסת ספרי התניא — הרי כאן המקום להזכיר גם אודות לימוד התניא על גלי הרדיו, כמדובר בהתוועדות שלפנ"ז (שיחת ש"פ משפטים בסופה) אודות גודל העילוי שברבר — שברגע כמימרא שומעים ענינים דפנימיות התורה בכל העולם כולו. אמנם, לדאבונו, הנה בנוגע לכל הוספת דבר טוב וקדושה, ישנם "מהרסיך ומחריבין ממך יצאו", שכל ענינם לנגד ולהפריע לכל דבר שבקדושה, וכן בענין זה — שטענו וכתבו: היתכן לנצל "רדיו" עבור עניני קדושה — הרי "רדיו" הוא מ"סטרא-אחרא"!!!

ח"ו לומר ש"סיטרא-אחרא" בכחה לברוא דבר מסויים — רחמנא ליצלן מהאי דעתא, דבר כזה הוא היפך התורה והיפך האמונה לגמרי:

לא יתכן שתהי' מציאות שבכחה לברוא אפילו דבר הכי קטן, כגמלא וכיתוש (סנהדרין סז, א). ירושלמי סנהדרין ספ"ז**), וזאת — אפילו בנוגע ל"מכשפים" (שהיו בזמן הגמרא, משא"כ בזמנו של הרמב"ם כו', כידוע), ש"תורת אמת" קוראת להם בשם זה משום ש"מכחישין פמליא של מעלה" (* בהעברה בפועל — משא"כ בכללות העבודה, ההתחלה היא, אורכא: קבלת עומ"ש, הנני מוכן ומוזמן, הקדמת נעשה לנשמע.

** והנה יש מקשים בהירושלמי שם דאפילו יתוש אינן יכולין לבראות מהמשנה דסוגיא זו עצמה — העושה "מעשה" חייב ומהמשך הסוגיא שם "אין אכלת מיני מעשה הוא", דמשמע דאפשר שיברא עגל.

והביאור פשוט על אתר: בכל העשיות שהובאו בהירושלמי שם מודגש: נסיב קריין כו' צדוד כו' גולגלא — תעשה איילין וטביין כו' עגל — אבל לא יש מאן —

(סנהדרין שם). גם הם אין בכחם לברוא דבר הכי קטן, כי ענין הבריאה אינה אלא בכחו של הבורא.

ומקרא מלא דבר הכתוב: "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ". "את השמים לרבות תולדותיהם ואת הארץ לרבות תולדותי" (פרש"י בראשית א, יד). — ענין הבריאה אינו אלא בכח העצמות, "מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה, שמציאותו הוא מעצמותו. . . הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא כו" (אגה"ק ס"כ).

ואם הדברים אמורים בנוגע לבריאת דבר הכי קטן (שאינה אלא בכחו של הבורא ית') — הרי עאכ"כ שכן הוא בנוגע ל"רדיו", כח אדיר שהכניס הקב"ה בטבע, שע"י כלי המתאים נשמע קולו של המדבר מסוף העולם ועד סופו, וברגע כמימרא!

ומכיון שכל עניני העולם נבראו "בשביל התורה ובשביל ישראל" (פרש"י ר"פ בראשית) — הרי פשיטא שגם כח אדיר זה ("רדיו") לא נברא אלא "בשביל התורה ובשביל ישראל", כדי לנצלו לעניני קדושה, הפצת התורה — נגלה דתורה ופנימיות התורה, וכיו"ב.

אלא שגם ענין זה — ככל עניני העולם — ניתן לבחירתו של האדם, כמ"ש (נצבים ל, טו) "נתתי לפניך גו' את החיים ואת הטוב וגו'", ביחד עם הבקשה ונתנת כח — "ובחרת בחיים" (שם, יט), ומצד ענין הבחירה קיימת אפשרות לנצל כח זה עבור עניני העולם, ואפילו — עבור ענינים שהם היפך הקדושה.

ומכיון שכן, הרי עובדה זו שישנם כאלו שמנצלים כח זה עבור ענינים שהם היפך הקדושה — בודאי אינה צריכה למנוע להשתמש בכח זה לתכלית ומטרת בריאתו, "בשביל ישראל ובשביל התורה".

דוגמא לדבר — מעשה רב בחושב"כ — מענין רכיבה על חמור:

הכח שכרא הקב"ה בחמור שאפשר לרכב עליו — תכליתו ומטרתו (ככל עניני הבריאה) "בשביל ישראל", כדי לנצלו לעניני קדושה. וע"ד לשון הכתוב "יששכר חמור גרם". ולכן, אף שיכולים לנצלו עבור ענין שהוא היפך רצון ה', וכפי שמצינו אצל בלעם — "ויחבוש את אתונו גו'", מ"מ, אין זה מונע מלהשתמש בו לתכלית ומטרת בריאתו, עבור עניני קדושה:

אברהם אבינו — רכב על חמור כלכתו לעקידת יצחק, כמ"ש "ויחבוש את חמורו"; משה רבינו — רכב על חמור כלכתו להוציא את בני ממצרים, כמ"ש "ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור"; וכן משיח צדקנו ירכב על חמור כדי לגאול את בנינו — "עני ורוכב על החמור" (וראה פרש"י שמות ד, כ).

אלא שלר"י בן זמרא גם שינוי יש מיש כזה — אין ביכולת כל באי העולם, אבל בבריאת יש מאין — הרי בלשון רבינו הזקן (אגה"ק ס"כ קל, סע"א) — אפילו "מלאכים דאצילות" וכו' אין יכולים לברוא יש מאין ורק "הוא לבדו (המאציל ב"ה כו') בכחו ויכלתו לעשות זה, ומבאר גם הטעם "שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול כו" ואכ"מ.

[אלא שהענין ד"עני ורוכב על החמור" שנאמר בנוגע למשיח — הוא רק אילו הגאולה היתה באופן ד"לא זכר", משא"כ לאחרי שכנ"י עברו את כל הגזירות והשמדות רח"ל — "לא תקום פעמיים צרה" — שבוודאי נמצאים כבר במעמד ומצב ד"זכר", שאז יבוא משיח צדקנו "עם ענני שמיא".]

ומוכן, שאין סתירה לדבר (שתכלית בריאתו "בשביל ישראל", לרכב עליו ללכת לעסוק בעניני קדושה) מהעובדה שחמור אסור באכילה — כי: בנוגע לענין של אכילה — דבר האסור, מתבטאת תכלית בריאתו בכך ששוללים את ענין האכילה, אבל בנוגע לדבר הטוב שבו, ענין הרכיבה — תכלית בריאתו כדי שישתמשו בו לצורך עניני קדושה. ומה שישנם כאלו שמשתמשים בו לצורך בלתי-רצוי, אין זה מונע מלהשתמש בו לתכלית ומטרת בריאתו, כפשוטו.

ועד"ז מוכן בעניננו — שהעובדה שמשתמשים בדבר מסויים עבור ענין בלתי-רצוי, אין בה כדי למנוע להשתמש בדבר לתכלית ומטרת בריאתו.

ובלשון המשנה (ע"ז פ"ד מ"ז): "שאלו את הזקנים ברומי, אם אין רצונו בעבודת כוכבים למה אינו מבטלה" — יבטל הקב"ה את מציאותה של הע"ז, וחסל כל העסק... "אמרו להן; אילו לדבר שאין צורך לעולם בו היו עובדין, הי' מבטלו, הרי הן עובדין לחמה וללכנה ולכוכבים ולמזלות, יאבד עולמו מפני השוטים" (בתמי").

ועד"ז בעניננו: וכי מפני שישנם "שוטים" שמנצלים כח זה עבור ענינים בלתי-רצויים "יאבד עולמו" — זוהי סיבה למנוע את השימוש בכח זה לתכלית ומטרת בריאתו?!

וכאמור — ענין זה הוא "דבר משנה", שיועד כל א' שהגיע ללימוד המשניות, "בן עשר שנים למשנה", וזאת — אם רק לומד תורה כדבעי, ולא "על מנת לקנח"!!

לח. אמנם, עדיין יש להם "שאלה":

בשלמא כאשר מדובר אודות שמש וירח כו' — הרי בריאתם "להאיר על הארץ" היתה לפני שבאו ה"שוטים" והתחילו לעבוד להם, ולכן מוכנת הסברא "יאבד עולמו מפני השוטים" (בתמי); אבל בנדו"ד — הרי התחלת השימוש ב"רדיו" היתה עבור עניני העולם, עד לענינים שהם היפך הקדושה, ומכיון שכן — שואלים הם — כיצד יכולים לומר שענין זה לא נברא אלא "בשביל ישראל ובשביל התורה"?!?

הנה שאלה כזו נובעת מ"עם-הארצות":

בנוגע לבריאת הזהב — מפורש במדרש (ב"ר פט"ז, ב. שמו"ד רפ"ה) "לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא — בשביל המשכן כו'". ואעפ"כ, מאז שנברא הזהב כששת ימי בראשית ונתגלה בעולם [כמפורש בפ' בלתי מוגה